

## Täysistunto

**Torstai 15.10.2020 klo 19.54—20.07**

Täysistunto alkoi klo 19.54. Täysistunto päättyi klo 20.07.

Puhetta johti ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne (19.54—20.07).

### 1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Nimenhuudon sijasta merkittiin läsnä oleviksi ne edustajat, jotka osallistuivat edelliseen täysistuntoon.

### 2. Ilmoituksia

#### 2.1. Hallituksen esitykset

Valtioneuvosto on 15.10.2020 antanut hallituksen esityksen HE 164/2020 vp, joka otetaan lähetekeskusteluun tässä istunnossa.

### 3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulosottokaaren väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 157/2020 vp

Valiokunnan mietintö LaVM 8/2020 vp

*Ensimmäinen käsittely*

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Käsittelyn pohjana on lakivaliokunnan mietintö LaVM 8/2020 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä.

*Keskustelu*

19.55 **Leena Meri ps** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Arvoisa ministeri! Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki ulosottokaaren väliaikaisesta muuttamisesta. Laki vastaisi sisällöltään ulosottokaaren väliaikaisesta muuttamisesta annettua lakia, joka tuli voimaan toukokuun alussa ja jonka voimassaolo on loppumassa kahden viikon kuluttua eli lokakuun viimeisenä päivänä. Nyt käsittelyssä olevat ulosottokaaren väliaikaiset säännökset, joissa säädetään ulosottomenettelyn keventämisestä, rajoittamisesta ja täytäntöönpanon lykkäämisestä covid-19-epidemian vuoksi, olisivat voimassa ensi vuoden huhtikuun loppuun saakka, eli nyt voimassa olevan ulosottokaaren säädöksiä jatkettaisiin kuudella kuukaudella. Lain on tarkoitus tulla voimaan 1. marraskuuta kuluvaa vuotta.

## Pöytäkirja PTK 131/2020 vp

Uuden väliaikaisen lain sisältö vastaa nyt voimassa olevan väliaikaisen lain sisältöä. Voimassaolon jatkamisella halutaan turvata kansalaisten ja yritysten taloudellinen selviytyminen covid-19-epidemian aiheuttamista vaikeuksista.

Hallituksen esityksestä ilmenevän ja saamansa selvityksen perusteella lakivaliokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena sekä puoltaa esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä teknisin kirjoitusvirhehuomioin. Muuta korjattavaa tai huomautettavaa valiokunnalla ei ollut.

Saadun selvityksen mukaan myös muissa maissa on pyritty lieventämään koronavirusepidemian taloudellisia vaikutuksia. Kukin maa on sovittanut toimenpiteet ja lainmuutokset omaan lainsäädäntöönsä ja maksukyvyttömyysjärjestelmäänsä sopiviksi.

Valiokunta kuuli — vaikkakin oli kiire aikataulu, niin halusimme tehdä huolellista työtä — asiantuntijoita, ja tätä voimassaoloajan jatkamista yleisesti kannatettiin. Huomiota kiinnitettiin kansalaisten ja yritysten taloudellisiin ongelmiin ja maksuvaikeuksiin ja siihen, että ne näkyvät talous- ja velkaneuvonnassa ja ulosottotoimessa hieman viiveellä. Esimerkiksi talous- ja velkaneuvonnassa ja Takuusäätiön palveluissa koronaepidemian vuoksi taloudellisiin vaikeuksiin joutuneet kansalaiset ja heidän yhteydenottonsa alkoivat näkyä vasta loppukesällä. Myös monet yritykset ja toimialat korjaavat edelleen taloudellista tilannettaan epidemian ensimmäisen aallon jäljiltä, ja tarpeiden arvioidaan jatkuvan pitkälle ensi vuoteen. Niin ikään epidemian uuden pahenemisen katsotaan entisestään puoltavan väliaikaisen lain voimassaolon jatkamista.

Toisaalta kuulemisessa tuli esille myös vastustusta. Ongelmallisena pidettiin sitä, että tällaisia väliaikaisia lakeja säädetään ja kestoja pidennetään, vaikka laki on säädetty ajallisesti rajallisena ja se on ollut alun perin sen vuoksi perustuslaillisesti hyväksyttävissä. Kuulemisissa on tuotu esiin myös se, ettei Suomi enää ole poikkeusoloissa eikä tiedossa ole, että kriisin vaikutukset ulottuisivat kriisinomaisesti tähän hetkeen. Ongelmallisena on pidetty myös sitä, ettei kriisin tämänhetkisestä olemassaolosta ole edes oletuksia suurempaa tietoa. Väliaikaisten lakien jatkamisen ilman riittäviä perusteita on katsottu voivan aiheuttaa myös väliaikaisen sääntelyn vakiintumista uutena tapana.

Lakivaliokunta on esitystä käsitellessään arvioinut sitä, onko väliaikaisen lain voimassaolon jatkamiselle kuuden kuukauden ajaksi perusteita. Valiokunta on myös pyytänyt valtiosääntöoikeuden asiantuntijalta arvion siitä, liittyykö esitykseen valtiosääntöoikeudellisia epäselvyyksiä ja tulisiko lakivaliokunnan sen vuoksi pyytää esityksestä perustuslakivaliokunnan lausunto. Valtiosääntöasiantuntijan mukaan käsiteltävänä olevan hallituksen esityksen sisältämään lakiehdotukseen ei sisälly sellaisia perustuslain kannalta ongelmallisia säännöksiä, joiden vuoksi lakivaliokunnan olisi tullut pyytää asiassa perustuslakivaliokunnan lausunto.

Valtiosääntöoikeuden asiantuntija on arvioinut ehdotetun sääntelyn tavoitetta turvata kansalaisten ja yritysten taloudellinen selviytyminen covid-19-epidemian aiheuttamista vaikeuksista, ja hän on pitänyt niitä perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttävinä siten, että voidaan rajoittaa jossain määrin velkojan omaisuudensuojaa. Ehdotetulla sääntelyllä turvataan esimerkiksi velallisen mahdollisuuksia jatkaa elinkeinotoimintaa ja velallisen mahdollisuuksia ylittääään selvittää väliaikaisista vaikeuksista tilanteessa, jossa velallisen taloudellisen aseman heikkeneminen on johtunut nimenomaan koronaepidemiasta ja siitä aiheutuvista poikkeusoloista. Valtiosääntöoikeuden asiantuntijan mukaan rajoituksen oikeasuhtaisuuden näkökulmasta merkitystä on myös sillä, että sääntelyllä ei sinänsä puututa velkojan ja velallisen oikeusasemaan, vaan kyse on ainoastaan velkojan oikeuksien

## Pöytäkirja PTK 131/2020 vp

täytäntöönpanoa koskevan sääntelyn ja sitä koskevan nykysääntelyn sovittamisesta yhteen koronavirusepidemian aiheuttamassa poikkeuksellisessa taloustilanteessa. Valiokunta on näin ollen katsonut, että väliaikaisen lain voimassaolon jatkaminen ei muodostu velkojien kannalta kohtuuttomaksi.

Esitystä kokonaisuutena arvioituaan lakivaliokunta katsoi, että väliaikaisen lain voimassaolon jatkaminen 6 kuukaudella on perusteltua ja tarpeen ja se on rajattu ajallisesti välttämättömään. Selvyyden vuoksi valiokunta on mietinnössään todennut, että väliaikaisen lain mahdollistamat ulosottomenettelyn kevennykset ja rajoitukset edellyttävät covid-19-epidemiasta johtuvaa perustetta. Näin ollen, jos epidemiasta johtuvat taloudelliset seuraukset päättyvät aikaisemmin tai velallisen maksuvaikeudet eivät johdu epidemiasta, väliaikaisen lain soveltamistilannetta ei synny lukuun ottamatta pidennettyä maksuaikaa. Covid-19-epidemian sekä sen kansalaisille ja yrityksille aiheuttamien taloudellisten vaikutusten kestoa ja laajuutta ei voida tällä hetkellä tarkasti ennakoida. Jos tilanne kuitenkin pitkittyy, on tärkeää hyvissä ajoin arvioida, mitä keinoja on käytettävissä ulosottovelallisten tilanteen helpottamiseksi.

Kuulemisessa tulivat esille myös covid-19-epidemian vaikutukset ulosottotoimeen, ja ne ovat toistaiseksi olleet suhteellisen lieviä. Saadun selvityksen valossa resurssitarpeet todennäköisesti kasvavat, joten valiokunta pitää välttämättömänä, että Ulosottolaitoksen resurssitilannetta seurataan tarkoin ja riittävistä resursseista huolehditaan.

Valiokunnan päätösehdotus on, että eduskunta hyväksyy hallituksen esitykseen 157/2020 sisältyvän lakiehdotuksen, ja valiokunnan muutosehdotus on kirjoitusvirheen korjaus voimaantulosäännöksen osalta. Valiokunnan mietintö on yksimielinen. — Kiitos.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 157/2020 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

#### **4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi väliaikaisista poikkeuksista työttömyysturvalakiin covid-19-epidemian vuoksi annetun lain 4 §:n muuttamisesta**

Hallituksen esitys HE 163/2020 vp

Valiokunnan mietintö StVM 26/2020 vp

*Ensimmäinen käsittely*

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 163/2020 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

#### **5. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi konkurssilain 2 luvun 3 §:n väliaikaisesta muuttamisesta**

Hallituksen esitys HE 164/2020 vp

*Lähetekeskustelu*

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään lakivaliokuntaan.

## Pöytäkirja PTK 131/2020 vp

### *Keskustelu*

**20.03 Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies, värderade talman! Keväällä konkurssilakia muutettiin väliaikaisesti siten, että konkurssiuhkaista maksukehotusta koskeva maksukyvyttömyysolettama poistettiin käytöstä toukokuun alusta lokakuun loppuun. Nyt ehdotamme, että lain voimassaoloaikaa pidennettäisiin tammikuun loppuun saakka.

Lain vaikutukset ovat olleet merkittävät, sillä konkurssien määrä on lain voimaantulon jälkeen laskenut voimakkaasti, ja tämä on todella hyvä asia. Käytännössä velkojat eivät ole hakenet yrityksiä konkurssiin tilanteessa, jossa lakia sovelletaan. Samanaikaisesti myös julkiset toimijat, kuten Verohallinto, ovat päättäneet olla tässä tilanteessa hakematta yrityksiä konkurssiin. Tämäkin on ja tulee olemaan tärkeää.

Yritysten ahdinko ei kuitenkaan ole päättynyt. Koronaviruspandemia vaikuttaa eri alojen yrityksiin eri tavalla. Monet yritykset ja toimialat korjaavat edelleen taloudellista tilannettaan koronaviruspandemian ensimmäisen aallon jäljiltä. Osa yrityksistä ajautui maksuvaikeuksiin heti kriisin alussa, osa vasta nyt syksyllä. Koronaviruspandemian toinen aalto on saavuttanut Suomen, ja uusia rajoitustoimia joudutaan tekemään.

Värderade talman! Coronaepidemin fortsätter sin framfart. Regeringen gör allt för att minska de negativa effekterna av pandemin och trygga långsiktiga och förutsägbara verksamhetsförutsättningar för finländskt näringsliv. En förlängning av den tillfälliga ändringen i konkurslagen är en liten bit i det här viktiga pusslet.

Arvoisa puhemies! Emme kuitenkaan voi jatkaa muutosta ikuisesti, ja on myös todettava, että hyvin pitkäaikainen jatko toisi mukanaan myös negatiivisia seurauksia. Niin yrittäjien kuin velkojienkin asema voisi siinä tapauksessa heikentyä merkittävästi. Elinkelvottomia yrityksiä ei ole myöskään syytä pitää elossa keinotekoisesti, mutta meidän on tehtävä kaikkemme pelastaaksemme elinvoimaiset yritykset turvataksemme sitä kautta suomalaisia työpaikkoja.

Näistä ystävä hallitus esittää, että väliaikainen laki jatkuisi tammikuun loppuun saakka. Sinä aikana on tavoitteena valmistella lakimuutos, joka tarkoittaisi, että viikon olettamassääntö maksukyvyttömyydestä pidennettäisiin kuukauteen. Tämä muutos antaisi yrityksille enemmän aikaa järjestää maksuasioitaan, vähentäisi negatiivisia haittavaikutuksia ja antaisi yrityksille paremmat mahdollisuudet selvitä koronapandemiasta. — Kiitos.

**20.06 Leena Meri ps:** Arvoisa puhemies! Kiitos ministerille esittelystä.

Aikataulu on tiukka: lakivaliokunta aloittaa huomenna kuulemiset tässä asiassa. Oli hyvä kuulla näistä tulevaisuudensuunnitelmista, koska tämä on sillä tavalla aika haasteellinen laki jatkaa tällä tavoin eteenpäin. Tietysti, kun tämä olettama on nyt poissa, se on vaikeuttanut velkojien mahdollisuutta hakea konkurssia, kun pitää aina näyttää jotain. Olettama on kuitenkin se, että on jo oletus siitä, että voidaan konkurssin edellytyksiä täyttää.

Elikä yritämme ripeästi käsitellä tämän. Ja kiitos ministerille.

Keskustelu päättyi.

## **Pöytäkirja PTK 131/2020 vp**

Asia lähetettiin lakivaliokuntaan.

### **6. Eduskunnan kirjaston kertomus vuodelta 2019**

Kertomus K 2/2020 vp

Valiokunnan mietintö SiVM 9/2020 vp

*Mietinnön pöydällepano*

Mietintö pantiin pöydälle 16.10.2020 pidettävään täysistuntoon.

### **7. Seuraava täysistunto**

Eduskunnan seuraava täysistunto on perjantaina 16.10.2020 klo 13.00. Täysistunto lopetettiin klo 20.07.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Timo Tuovinen